INHOUDSOPGAVE

BOEK I

VOORWOORD.
INLEIDING 9

EERSTE DEEL *Vanaf de oorsprong tot* 1192.

Hoofdstukken
I. De bronnen en de geschiedenis van Vilvoorde 13
II. Topografie en vorming van de stad 27
III. Een kwestie van spelling en van etymologie 37
IV. De eerste historische feiten 45
V. De vrijheidskeure van 1192 59

TWEEDE DEEL *Vanaf* 1192 *tot aan de Franse verovering.*
***Eerste afdeling:* DE HISTORISCHE FEITEN.**

I. Grootsheid en ellende 71
II. De plundering van 1489 en haar gevolgen 83
III. De zaak-De Rijcke 95
IV. De "Verzoening" van Vilvoorde 121
V. De militaire bezettingen van het ancien régime 131
VI. De zaak-Franco 141
VII. De rekeningen van M. de Baudequin 147
VIII. De ellende van de 18e eeuw 163
IX. De laatste jaren van het ancien régime 173

Tweede afdeling: DE GEMEENTELIJKE INSTELLINGEN.
I. De burgerij 181
II. De meiers van Vilvoorde 185
III. De magistraat 205
IV. De gemeentelijke ambtenaren 217
V. Het bestuur van de schepenen 229
VI. Openbare lasten. Gemeentefinanciën. Toekomstplannen 245
VII. Het wapen van de stad 277

Derde afdeling: HET GEWOONTERECHT VAN VILVOORDE.
I. De codificatie van het jaar 1300 283
II. Het gewoonterecht sinds de 16e eeuw 301
III. Zeden en gebruiken 311

***Vierde afdeling:* HET ECONOMISCHE LEVEN.**
I. De lakenindustrie 319
II. De scheepvaart op de Zenne en de steenhandel 331
III. De Woluwe en de molens 351
IV. De brouwers en de bierhandel 379
V. De lagere ambachten 391
VI. De Lombard 407
VII. Het kanaal van Willebroek 415
VIII. De markt 429
IX. De eerste industrieën 431
***Vijfde afdeling:* DE VIER GILDEN.**

I. De schuttersgilden 449
II. De rederijkerskamer 471

Zesde afdeling: **DE STAD EN HAAR INWONERS.**
I. De vestingen 491
II. De straten en de huizen 517
III. De buitenwegen 533
IV. Trekschuiten en diligences 547
V. Het gehucht Drie Fonteinen 553
VI. De leenhoven 569
I. De gerechtsambten 569
II. Ghinderachter 573
III. Absherberge 577
IV. Straithem 582
V. Het Neerhof 582
VI. Quadepapen 584
VII. Herlaer 584

Zevende afdeling: **DE WELDADIGHEID EN DE HOSPITALEN.**
I. De Tafel van de Heilige Geest 603
II. De godshuizen 607
III. Het Sint-Niklaashospitaal 609
IV. Het Onze-Lieve-Vrouwhospitaal 611

Achtste afdeling: **TWEE BEROEMDE VILVOORDENAARS.**
I. De architect Adam Gherijs 623
II. Van Liesvelt 631

Negende afdeling: **DE STAD EN DE VORSTEN.**
I. De munten van Vilvoorde 633
II. De ontvangers van de domeinen en de tolrechtenkamer 643
1. De bronnen 643
2. Het domein 646
3. De Halle
648
4. De feodale rechten 653
5. De ontvangsten 662
6. Het hoofdstuk van de uitgaven 665
7. De ontvangers 669
8. De tolrechtenkamer 685
9. De griffiers 693
10. De beëdigde pachters 695
11. De bode 698
III. Het kasteel 701
I. Het gebouw 701
II. De kasteelheren 734
III. De militaire commandanten 759
IV. Het ondergeschikte personeel 761
V. Het kasteel, verblijfplaats van de vorsten 764
VI. Het kasteel, archiefdepot 769
VII. Het kasteel, vesting 772
VIII. Het kasteel, staatsgevangenis 781
IX. De gevangenen 787
A. Staatsgevangenen 787
B. De ketters 799

C. Een krijgsgevangene 807
D. Gemeenrechtelijke gevangenen 807
X. De ontsnapping van mevrouw Deshoulières 811
IV. Het tuchthuis
I. De bouw 827
II. Opening van het huis. De gevangenen 839
III. Behandeling van de gevangenen 844
IV. Opstanden en ontsnappingen 845
V. Militair hospitaal 847
VI. Het centraal huis van bewaring 851
VII. Het toevluchtsoord 855
VIII. De grote epidemie 856
IX. Het bestuur van de gevangenis onder het Keizerrijk 859
X. De gevangenis sinds 1814 864
XI. Het tuchthuis (na 1830) 867

TIENDE AFDELING: VRAGEN UIT DE ACHTERGROND.
I. Het huis Van Helmont 871
II. De Kijk-Uit 879

BOEK II

DERDE DEEL: GODSDIENSTIGE GESCHIEDENIS

EERSTE AFDELING: *De Kerk.*
Hoofdstuk
I. De kerk vóór 1384 9
II. De kerk 17
III. Het kerkinterieur 34
IV. Het muuropschrift 50
V. De patrones van de kerk 59
VI. Het meubilair 66
1. De koorbanken 67
2. De preekstoel 76
3. De orgels 78
4. De beelden van O.L.V. van Smarten en O.L.V. van de Rozenkrans 83
5. De altaren 85
6. De kandelaars 87
7. De schilderijen 88

TWEEDE AFDELING: *De parochie, haar pastoors en haar begunstigden.*
Hoofdstuk I. De pastoors tot 1559 99
II. De pastoors van 1559 tot 1690 108
III. De aartsbroederschap van het Heilig Sacrament 124
IV. De parochie in de 18e eeuw: pastoor Steenbackers 131
V. De parochie in de 18e eeuw: abt Van Vlaenderen 172
VI. De begunstigden 188
VII. De lekenpatroons van kapelanijen 193
1. Kapelanij van de heiligen Antonius en Cornelius 193
2. Kapelanij van de heilige Barbara 2de stichting 206
3. Cantatorium van de elfurenmis 207
4. Kapelanij van de Zoete Naam van Jezus 209
VIII. Het college van kapelanen 213

IX. De laatste jaren van de 18e eeuw 215

DERDE AFDELING: *Onze-Lieve-Vrouw van Troost.*
Hoofdstuk
I. Het begijnhof te Steenvoorde 219
II. Begijnen en karmelietessen 226
III. De karmelietessen Ten Troost 251
IV. Het begijnhof binnen Vilvoorde 271

VIERDE AFDELING: *De kloosters.*
Hoofdstuk
I. De dominicanen 295
II. De ongeschoeide karmelieten en de Theresianen 307
III. De witheren 327
IV. De witte zusters 336
V. De Engelse dominicanen 342
VI. De recollectijnse boetelingen 344

VIERDE DEEL: VILVOORDE ONDER DE VREEMDE REGIMES

EERSTE AFDELING: *Vanaf de Franse verovering tot de oprichting* van de *meierijen .*
Hoofdstuk
I. De eerste gemeente 347
II. De kantonnale gemeenten 358
A. De nieuwe organisatie 358
B. Commissaris Seubert 366
C. De woede-uitbarstingen en vriendschappen van Seubert 372
D. De verkiezingen van jaar 5 381
E. De beproevingen van J. B. Chenet 386
F. Commissaris Lamquet 391
G. De nieuwe vrederechter 394
H. De verkiezingen van jaar 6 395
I. De municipaliteit van jaar 6 397
J. Commissaris De Meurs 399
K. Verkiezingen en bestuur van jaar 7 402
III. Opeisingen en belastingen 404
A. De opeisingen 404
B. De heffing van het 30e paard 413
C. Conflict tussen Vilvoorde en de gemeenten 418
D. Nieuwe opeising van paarden 421
E. De gedwongen lening van jaar 4 423
F. De grond- en personele belastingen 432
G. Het patentrecht 435
IV. De opheffing van de kloosters . 437
A. Eerste maatregelen 437
B. Het gedenkschrift van Troost 445
C. De verdrijving van de kloosterlingen 449
D. Verkoop van de roerende goederen 454
E. Verkoop van de onroerende goederen 463
V. De vervolging van de geestelijkheid 468
VI. De toevlucht van Bern 486
VII. De dienstplichtwetten. De Boerenkrijg 493

TWEEDE AFDELING: *Vanaf de oprichting* van de *meierijen tot de bezetting* door de geallieerden (februari 1814).

Hoofdstuk
I. De burgemeesters en de gemeenteraad 503
II. Het bestuur van de burgemeesters 516
III. Kleine historische feiten 528
IV. Het herstel van de eredienst 534
V. De instellingen die van Frankrijk werden overgenomen 546
I. Het vredegerecht 546
II. De raad van de godshuizen 550
III. De rijkswacht 555
IV. Het notariaat 558
V. De registratie 561
VI. De burgerwacht 563

DERDE AFDELING: Vanaf februari 1814 tot de nationale onafhankelijkheid.
Hoofdstuk
I. De veldtocht van 1814-1815 569
II. Magistraten en ambtenaren 577
III. Het bestuur 586
IV. Gemeentefinanciën 593
V. De eredienstzaken 598
VI. Emigranten en bannelingen 603
VII. De Revolutie, gezien vanuit Vilvoorde 610

VIJFDE DEEL: HET MODERNE VILVOORDE
Hoofdstuk
I. Vilvoorde, kleine stad 621
II. Het werk van de Hanssens 645
III. De helpers663
IV. De Grote Markt en het stadhuis 669
V. Geschiedenis van een eigendom 686
VI. Saneringswerken 702
I. De waterbedeling 702
II. De riolen 709
III. Zenne en Woluwe 711
IV. Het kerkhof 716
V. Het openbaar slachthuis 720
VII. Verfraaiingswerken 721
I. Het square Duchastel en de Stationlei 722
II. De wijk van de pastorie 725
III. De oude vestingen en de noordwestelijke wijk 727
IV. Het einde van het begijnhof 728
V. De grote laan 732
VIII. De stad en de staatsdiensten 735
A. De kazerne 735
B. De brievenpost 740
C. Het station 741
IX. De industriële bloei 746
X. De kerk en de pastoors-dekens 755
XI. De paasfoor 761
XII. De scholen 768
I. Het pensionaat De Bavay 768
II. Het pensionaat Michaux 774
III. Het pensionaat Provost-Portaels 775
IV. Meisjespensionaten 776

V. Het lager onderwijs 778
VI. Het middelbaar onderwijs 784
VII. De tekenschool 791
VIII. De tuinbouwschool
XIII. Figuren uit het kleine land 801

TABEL VAN EIGENNAMEN 835